

Acad. Alexandru Ciubotaru a efectuat ample cercetări cariologice ale speciilor de cultură din genurile Triticum, Zea, Avena, Hordeum, Panicum etc., precum și ale unui număr mare de graminee din flora spontană a Republicii Moldova. A efectuat cercetări cito-embriologice cu aplicarea microscopiei electronice la porumb, secară, orz, ovăz. Rezultatele cercetărilor cito-embriologice a plantelor din agricultura mondială a fost pentru prima dată expusă în monografia «Эмбриология возделываемых растений» (vol. I - II), (1978-1979).

Cercetările cariologice și citogenetice ale varietăților de porumb sunt expuse în monografiile „Cariologia genului Zea L. (Chișinău 2005), și „Pachitena” (Chișinău 2005) și prezintă studii originale ale unui amplu material experimental obținut de autor pe parcursul a câtorva decenii.

Acad. Alexandru Ciubotaru este membru al Academiei Internaționale de Științe despre natură și societate (Rusia), membru al Asociației internaționale a biologilor, secția embriologia plantelor, vicepreședinte al Societății Geneticienilor și Amelioratorilor din Republica Moldova, membru al Societății Botaniștilor a Republicii Moldova, Redactor-șef al revistei științifice „Revista Botanică”.

În anul 1965, inițiază procesul de proiectare și construcție a actualei Grădini Botanice a AȘM.

Depune eforturi considerabile în pregătirea cadrelor științifice și organizează noi laboratoare de cercetări științifice, expediții întru mobilizarea genofondului de plante din diverse regiuni floristice, conferințe și simpozioane. A contribuit esențial la obținerea de către Grădina Botanică a statutului de instituție de cercetare științifică (Moscova, 1975).

Fondator al Grădinii Botanice (I) a AȘM (104 ha), Arboretumului (160 ha), Complexului Memorial Militar „Șerpeni” și a parcului „Mănăstirea Curchi”, care sunt obiecte valoroase pentru cultura Țării, cărți de vizită a capitalei și zone de agrement a populației din mun. Chișinău.

Pentru activitatea fructuoasă în știință și construcția Grădinii Botanice (Institut) a AȘM, pregătirea cadrelor științifice a fost menționat cu distincții: „Ordinul Republicii Moldova”, Ordinul „Ștefan cel Mare și Sfânt” acordat de către Biserica Ortodoxă din Moldova, medalia de argint Carl Linne (Academia Suedeză); „Om emerit al Republicii Moldova”, Cavaler al Ordinului „Gloria muncii”, Diploma – International Academic Rating of popularity and quality Golden Fortune, «Георгиевская медаль» „Честь, Слава, Труд” IV степени, ordinul „Cuv. Paisie Velicicovski” de gradul II (Mitropolia Chișinău), орден Русской Православной церкви преподобного Сергия Родонежского, III степени (Москва, Патриарх Алексей II). Deținător al Diplomei de gradul I al Guvernului RM, medalia „Dimitrie Cantemir”, Doctor Honoris Causa al Universității „Al. I. Cuza” din Iași, România.

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A
MOLDOVEI

SECȚIA DE ȘTIINȚE NATURALE ȘI
EXACTE

GRĂDINA BOTANICĂ (INSTITUT)

ACADEMICIANUL

ALEXANDRU CIUBOTARU

la 85 de ani

Relații la: tel. 52-38-98

Tel./fax.: 55-04-43

e-mail: cancelarie.gb@asm.md

Chișinău 2017

la 20 februarie 2017 se împlinesc 85 ani din ziua nașterii și 60 ani de activitate științifico-organizatorică a academicianului Academiei de Științe a Moldovei, profesor universitar, doctor habilitat în biologie, director de onoare al Grădinii Botanice (Institut) a AȘM,

Alexandru CIUBOTARU,

fondator al Grădinii Botanice, al școlii științifice de cito-embriologie din Republica Moldova și al ediției seriale „Revista Botanică”, autor a peste 750 de publicații științifice, inclusiv 24 de monografii, autor a 12 brevete de invenții și 6 adeverințe de autor a diferitor soiuri de plante. Conducător științific a cca 60 de doctoranzi și consultant științific a 12 teze de doctor habilitat.

Ședința comună a Secției de Științe Naturale și Exacte și a Consiliului științific al Grădinii Botanice (Institut), consacrată omagiatului va avea loc la **24 februarie 2017 ora 14⁰⁰**, în sala mică a Bibliotecii științifice centrale „A. Lupan” a AȘM, Chișinău, str. Academiei nr.5.

Agenda ședinței:

1. Cuvânt inaugural:
  - acad. Gheorghe DUCA, președinte al Academiei de Științe a Moldovei;
  - acad. Aurelian GULEA, coordonator al Secției de Științe Naturale și Exacte;
  - acad. Teodor FURDUI, președintele Sfatului academicienilor din Republica Moldova;
  - dr. Alexandru TELEUȚĂ, director al Grădinii Botanice (Institut) a AȘM.
2. Omagii.

Născut la 20 februarie 1932, satul Șipca, raionul Șoldănești.

Colegiul agricol din Cucuruzeni (1947 – 1950).

Institutul Agricol din Chișinău (1951 – 1956).

Laborant, doctorand, Academia de Științe a Republicii Moldova (1956 – 1959).

Stagii: Institutul de Genetică a Universității din or. Lund (Suedia) 1967 – 1968, Institutul de Botanică a AȘ a Ucrainei (Kiev), Grădina Botanică Centrală a AȘFR (Moscova), Institutul de Botanică V.Komarov (Leningrad).

Colaborator științific inferior (1959 – 1962), colaborator științific superior (1962 – 1964), secretar științific al Prezidiului AȘM (1964).

Director al Grădinii Botanice AȘM (1964 – 1987, 1996-2006).

Director al Grădinii Botanice de Stat „Nichita” din Ialta, Crimeea (1988 – 1995).

În anul 1961 susține teza de doctor în științe biologice: „Влияние некоторых факторов среды на процессы опыления, оплодотворения и раннего эмбриогенеза кукурузы”; în 1970 susține teza de doctor habilitat: «Цитоэмбриологическое и электронно-микроскопическое исследование кукурузы (Zea mays L.)».

În 1973 i se conferă titlul de profesor universitar, în 1976 este ales membru corespondent, în 1992 devine membru titular al Academiei de Științe a Moldovei.

Acad. A. Ciubotaru este recunoscut ca unul din pionerii aplicării microscopiei electronice în cercetările cito-embriologice în ex-URSS. Școala de citoembriologie cu participarea acad. A. Ciubotaru a efectuat ample cercetări în domeniul cariologiei, citogeneticii, inclusiv mutagenezei și poliploidiei, embriologiei comparate și evolutive.

Monografii:

- „Цито-кариологические исследования хлебных злаков» (Кишинев 1970, 198 с.);
- «Эмбриология кукурузы» (Кишинев, Штиинца, 1972, 384 с.);
- «Рожь» (кариология, эмбриология, цитогенетика) в соавторстве (Кишинев, Штиинца 1976, 192 с.);
- «Кариология однодольных Молдавии» в соавторстве (Кишинев, Штиинца 1977, 68 с.);
- «Эмбриология зерновых, бобовых и овоще-бахчевых возделываемых растений» Соавтор, (Кишинев, Штиинца, 1977. т. 1. 227 с.);
- «Эмбриология плодово-ягодных, технических и стимулирующих, возделываемых растений» соавтор (Кишинев, Штиинца, 1988, 204 с. т. 1. 2.);
- „Эмбриология цветковых растений. Терминология и концепции” Соавтор. (Санкт-Петербург, 1994, 101 с. т.1);
- „Pachitena” (Cartea Moldovei, Chișinău, 2005, 94 p. (ro/ru);
- „Cariologia genului Zea L.” Cartea Moldovei, Chișinău, 2005, 78 p. (ro/ru);
- „Lumea vegetală a Moldovei”, Chișinău, 2007-2008;

Invenții:

- Invenții: „Container pentru transplantarea copacilor mari cu bulgăre de pământ”; „Dispozitiv termoelectric de montare a obiectelor vegetale în blocuri de parafină și pe suportul microtomului”;
  - A elaborat Ipoteza Homeostatică a dublei fecundări (1969-1972);
  - Teoria homeostatică a dublei fecundări (1989; 1990; 2004).
  - Concepția privind „Statutul morfofuncțional al gametogenezei” (1984);
  - Concepția neoplazmogenezei zigotului (1972);
  - Concepția tapetogenezei (1994);
- ### **Proiecte de viitor:**
- Continuă dezvoltarea concepției lansate în 1993 „Evoluția și strategia reproducerii sexuate în lumea vegetală”.
  - Seria de carte „Opere alese” (11 volume), Primul volum 2017.